

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

UPA2022/010

31. Maj 2022

Agathe Fontain

Aningaasaqarneq pillugu nassuiaat 2022

(Aningaasaqarnermut Naligiissitaanissammullu Naalakkersuisoq)

Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28 nov.- 2016-meersoq tunngavigalgu, Naalakkersuisut, Inatsisartut upernakkut ataatsiminneranni, kommunit, Nunattalu aningaasaqarnerat nalunaarusiortussaavaat.

Imaqartussaallunilu nalunaarummik aningaasaqarnermik misissuisimanernik, pisullu ingerlanerannik, isertitat, aningaasartuutillu tunngavigalugit.

Aallarniutitut oqaasertani atuarneqarsinnaavoq 2022 aallartittoq covid-19 kingorna pissutsit ilorraap tungaannut allarnerannik isumallualerfiusumik. Tassanngaannarli isumalluarnerugaluaq, Ukrainemi sorsunnerup allartinneratigut, nunarsuarmi aningaasarsiornerup nalorniarluinnartumik inissinneranik.

2022 aningaasaqarnermut nalunaarusiami qulequttat pingaarutillit isummersorfigineqarput.

*Ineqarnermut politikkeqarnissaq- ullutsinnut naleqquttoq, ungasissumullu isigisoq.

*Mittarfiliornernut killiffik- ernup nukissiuuteqarnermut sammisoq

*Peqqinnisasmut Isumalioqatigiissutap suliaata killiffia.

*Aalisarnermut inatsimmut tunngasoq

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

*Pitsaaliuineq, siusinaartumik iliuuseqarneq , meeqqat inusuttuaqallu eqqarsaatigalugit

*Naligiisitaanissamut tunngatillugu suliassat

*Avataaniit sunnerneqarnermut sammisut.

Aningaasaqarnermut siunnersuisooqatigiit 2022-mut isummersuutaat, nalunaarummi saqqummiunneqarput. Soorlu oqaatigineqarluni aningaasatigut ingerlalluortoqartoq, suliassa qarfiulluortorlu nalaateqqagipput. Taammaattorli Ukrainemi sorsunnerup kinguneraniksiuariartorneq $\frac{1}{4}$ -niit, $\frac{1}{2}$ akornanni millisarneqassasoq ilimagineqartoq.

Ikummatissat, nerisassallu avataniit tikisitagut akitsornissaat ilimagissagigut, oqaatigisariaqarpoq, tamanna eqquuttuusoq.

Eqqaaneqarportaaq aalisakkat, qaleruallillu akii appariartorsimasut.

Ukrainemut sorsunneq ajoraluaqisoq, akillu qaffakkiartortut ilungersunaqisut, avammut tunisagut aalisakkat, qaleruallillu akimigut qaffannissaat ilimasaarutigineqarpoq. Taakkortaalu, avannut tunisatta, avataaniilu pisinitta iminnut nalimmassarsinnaanerannik kinguneqarsinnaavoq.

Suariartorneq 2% ataatilaarlugu inissisimassasoq. Neriutiginerarlunili takornariaqarnq sukkasuumik pitsaap tungaanut saassinnaasoq neriutiginerarluni. Nunarput soqutigineqaqimmat.

Aalisarneq Nunatsinni aningaasaqarnernikkut toqqammavipput, nalunaarsuiami ukiuni qulikkaani kingullerni ingerlalluarsimasoq eqqaaneqarpoq.

Takussutissiillutik akitigut rejenut, qalerannut, saarullinnullu. Soorunami piffissap ingerlanerani akit nikerarsimallutik. 2020- 2021 appariartorsimallutik covid-19-p kinguneratigut. 2022-mullu akit qaffakkiartornissaat naatsorsuutigineqarpoq. Ingammik russit saarulliutaannik pisinissamik

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

inerteqquteqalertoqarnisarpap, kinguneqarumaartoq saarullit akissa qaffanneranik. Kisiannili russinut rejenik qalipaliinik tuniniaaneq unitsinneqassappat, tamanna Piginneqatigiiffinnut sunniutipiloqassaaq, piginneqatiffiit nunanut allannut tuniniaanisaminnut sukkasuunik aaqqissuusinnaanerat piviusorsiunngimmat.

Aalisarnermut Inatsisissap naammassineqarnissaa pingaarutilerujussuusaaq, siunissamut qanoq aalisarnermut aaqqissuusissaneq isumatusaartumik naammassineqartariaqarpoq.

Inuit Ataqtiginiit aalisartut tusaaneqarluarnissaat kissaatigaarput, tusarniaaneq pitsaasoq ingerlanneqartariaqarpoq, Inatsisissatullu siunnersuut tusarniaassutigineqalerpat, paatsuungassutaasinnaasut tamarmik naasuiarluarneqartariaqarput.

Qilanaaraarput aalisartut isummersoqtiginissaat qanimullu inatsissamut suleqtiginissaat pingaartillugu oqaatigissavarput.

Sanaartornermi atortut 2021-mi akitsorput, orsussap akitsornerata aammalu sanaartornermi atortussanik pilersuinerup innarlerneqarnerata kingunerisaanik.

Oqaatigineqarpoq sanaartukkat aallartereernikut aallaavimmiit akisunerulernissaat ilimagineqanngitsoq. Taammaattorli atortussanik piniarnerup sivilunerulerneratigut, pilersaarutitut sunniuteqarataanaasoq. Taammaattumik pilersaarutit qulaani pineqartut aallaavigalugit, nalimmassarneqartariaqassapput. Tamannalumi siunniussaniit akisulerulerinnaaneri ilimanarsinnaalluni.

Tamakku tamarmik ullumikkut kinguaattoorutigut annertuut pioreersut aamma suli sivilunerusumik taammaattoqassasoq ilimanarsinnaavoq. Qujanartumillu Naalakkersusiuniit eqqumaffigineqartoq atuarsinnaavarput.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Takornariaqarneq eqqarsaatigalugu Periusissiaq "Kalaallit Nunaanni takornariaqarnermut ineriartortitsineq" 2016-2020 tungaasoq kingulliuvoq. Apeqqutigissavarput Naalakkersuisut qanoq pilersaaruteqarnerisut periusissiamik nutarterinissaminut.

Takornariaqarneq sukarsuit sisamaattut taasarniarutsigut siunissamut periusissamik peqarnissaq pingaartutut isigatsigu.

Aatsitassarsiornerni nukissiuutit piujuartitsisut soqutineqaraluttuinnarput, siunissami tamanna nunatta iluaqutigilersinnaagipput pissanganartutut isigaarput. Nunattalu soqutigineqarnera annertusigaluttuinnassasoq ilimagalugu.

Meeqqat inussuttuaqqanullu tunngasuni, ajornartorsiutinut aningaasartornerput aamma allaaserineqarpoq. Tamanna Inuit Ataqatigiit pissusisamisoortutut isigaarput.

Pissutigalugu ajornartorsiutit allaaserineqartut, annermik kommuninut aningaasaqarnikkut eqquisuusarmata, pitsaanngitsumik.

Isumaq una aallaavigalugu: Pinaveersaartitsinikkut 100 kr sipaarukku, kingorna sipaarnerit 500 kr-ningorlu aningaasartuutaanerussiaaq.

Taammaattumik Nunatta aningaasaqarnera eqqartornerani kisitsisit kisiisa aallaavinagit, iliuseqarnikkut aningaasartuutaasussanik pinaveersartitsineq suliniuteqarfissatut eqqumaffigineqartartussaani pitsaasuvoq.

Taamatuttaaq piitssusutsimut killigititaasoq, naatsorsorneqartarnera eqqaangitssugassaangilaq. Isertitakitsut amerlavallaarpata aningaasarsiornermut sunniuteqartarput. Taammaattumik ajornartorsiutip aamma taassuma iliuseqarfiginissaa pingaaruteqarpoq.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Naggataatigut Inuit Ataqatigiinniit eqqaarusupparput. Nunarsuaq tamakkerlugu Silap allanngornera persuarsitigineqarluni politikkikkut qaffassisukkut ataatsimeersuassutigineqaqqattaarpoq. Eseqqissassavarput, silap allanngornera, aalisartorttatta qangali massakkullu ullumikkut sunniutai pitsaanngitsut atormatikkut. Silap, imap atoruminaannerujssuata sunneqavai. Tamanna ilisimasaq paasinnittumik pigisigu tamatta.